

Preporuke za reformu poreznog sustava s naglaskom na porezno rasterećenje rada

Zagreb, svibanj 2018.

American Chamber of Commerce in Croatia *Američka gospodarska komora u Hrvatskoj*

Sadržaj

Uvod	3
Opće Preporuke	5
Bolja regulativa	5
Porezne vlasti kao partneri poslovne zajednice	5
Strogo odvajanje rada prve i druge razine poreznih vlasti	6
Nastanak obaveze plaćanja tek po okončanju upravnog spora	6
Uvođenje mogućnosti dobrovoljnog prijavljivanja neprijavljene porezne obveze	6
Izdavanje potvrda Porezne uprave o nepostojanju poreznog duga hitno i na temelju zatečenog stanja	7
Administrativne mjere za olakšanje poslovanja poduzetnika i Porezne uprave	7
Produljenje razdoblja za prijenos poreznog gubitka	8
Ispravak porezne obveze zbog nenaplativih potraživanja	8
Porez na dohodak - rasterećenje davanja na plaće	10
Rasterećenje davanja na pojedina primanja radnika	12
Dionički planovi	12
Naknade namijenjene zdravlju radnika	13
• Dodatak za prehranu radnika	13
• Naknada za sportske aktivnosti	13
• Dopunsko zdravstveno osiguranje	13
• Organiziranje aktivnosti za jačanje tima „team building“	14
Naknada za smještaj i prehranu privremeno preseljenih radnika	15
Korištenje usluga taksi prijevoza na službenom putovanju	15

Uvod

Prema AmCham-ovom *Istraživanju poslovnog okruženja u Hrvatskoj* ispitanici oporezivanje rada i porezno opterećenje vide kao jedan od glavnih ograničavajućih faktora poslovanja u Hrvatskoj. Nadalje, problematika nedostatka odgovarajuće radne snage se po prvi puta u 2017. godine pojavljuje kao jedan od ključnih problema. Istraživanje je objavljeno 28. ožujka 2018., a provedeno je na uzorku od 140 članova uprava domaćih i međunarodnih poduzeća u Hrvatskoj.

Glavni ograničavajući faktori u poslovanju u posljednjih pet godina:

- 1) Nestabilan regulatorni okvir
- 2) Duge i kompleksne administrativne procedure
- 3) Oporezivanje rada

Glavni ograničavajući faktori u poslovanju u 2017.:

- 1) Duge i kompleksne administrativne procedure
- 2) Nestabilan regulatorni okvir
- 3) Oporezivanje rada
- 4) Nedostatak odgovarajuće radne snage

Najveći nedostaci poslovanja u Hrvatskoj u usporedbi s državama SIE:

- 1) Sporost administracije
- 1) Porezno opterećenje
- 3) Izostanak dugoročne vladine strategije
- 3) Malo tržište

Porezna reforma 2017. godine obuhvatila je izmjene 15 zakona. Neke od mjera pogodovala su unaprjeđenju poslovnog okruženja. Povećan je prag za ulazak u sustav PDV-a s 230.000 kuna na 300.000 kuna. Kod poreza na dohodak ukinuta je najniža stopa od 12% (iako je ostala u primjeni za određene oblike dohotka) te je uvedeno smanjenje porezne stope od 25% i 40% na 24% i 36%. Smanjenje poreza na dohodak pozitivno je utjecalo na smanjenje poreznog opterećenja rada. Povećan je osobni odbitak s 2.600 kuna na 3.800 kuna te je uveden jedinstveni porezni razred od 0 – 17.500 kuna uz stopu od 24%. Porez na dohodak ne plaća se za troškove smještaja i prehrane za radnike na određeno vrijeme za sezonske poslove. Stopa poreza na dobit od 20% smanjena je na 18%, a za obrtnike i mala poduzeća, s godišnjim prihodima manjim od 3 milijuna kuna, smanjena je na 12%.

U 2018. godini Hrvatska obilježava petu godinu članstva u Europskoj uniji. U gospodarskom smislu važno je naglasiti dvije povezane činjenice, hrvatska aktivna radna snaga u značajnoj mjeri odlazi raditi na konkurentnijim tržištima, dok istovremeno Hrvatska bilježi gospodarski rast praćen povećanom potražnjom za radnom snagom. Ovo utjecalo na neusklađenosti između ponude i potražnje na tržištu rada, stoga je nužno osigurati poticajan porezni okvir koji bi omogućio zadržavanje postojećeg, ali i privlačenje nove radne snage i dodatnih ulaganja.

Američka gospodarska komora u ovom stajalištu iznosi preporuke za privlačenje ulaganja i veću konkurentnost hrvatskih poslodavaca kod privlačenja i zadržavanja radne snage.

Opće Preporuke

Bolja regulativa

Česte izmjene i dopune poreznih propisa jedna su od ključnih karakteristika hrvatskog poreznog sustava. Učestale, nepredvidive i nestandardizirane izmjene poreznog sustava, bez obzira na sadržaj, nisu dobre za gospodarstvo. Najave Ministarstva financija kako poreznih izmjena u tekućoj godini neće biti ukoliko nisu dogovorene u prethodnoj godini, kao i praksu planiranja poreznih propisa u posljednjih godinu dana, AmCham vidi kao pozitivan pomak, ali je bitno to načelo održati i u budućnosti.

Porezne vlasti kao partneri poslovne zajednice

Članovi AmCham-a informiraju o učestalom dojmu da su porezni inspektori u nadzoru usmjereni na traženje pogrešaka s ciljem kažnjavanja poduzetnika. Inspektori i Porezna uprava trebali bi se pozicionirati kao savjetnici gospodarstva. U slučaju kad je očito da pogreška nije napravljena namjerno, dovoljno je i mnogo korisnije uputiti upozorenje s planom ispravljanja pogreške.

U nezanemarivom broju slučajeva porezni inspektori pronađu pogrešku u poslovnim knjigama te izgrade slučaj za kažnjavanje kompanija ostavljajući im samo mogućnost višegodišnjeg žalbenog postupka i potom sudskog spora. Takvo ponašanje poreznih vlasti direktno utječe na poslovno i investicijsko okruženje u zemlji.

U skladu s najboljim praksama poreznih vlasti u razvijenim zemljama u slučajevima kad poduzetnici dobrovoljno obavještavaju porezne vlasti o prethodnom pogrešnom izračunu poreza ili drugim pogreškama u svom postupanju, hrvatska Porezna uprava trebala bi uvažiti inicijativu i otvorenost poduzetnika, ublažiti eventualne štetne posljedice (dodatne obveze i prekršajne kazne) te surađivati s poduzetnikom na rješavanju problema.

Bitno je držati se načela proporcionalnosti. OPG-ovi ili mala poduzeća često nemaju stalno zaposlenog računovođu i nije opravdano pred njih staviti ista očekivanja i zahtjeve kao i za veća poduzeća sa službom za računovodstvo. Primjeri iz prakse pokazuju neujednačeno postupanje poreznih referenata, koji često imaju zahtjeve, koje nije moguće obaviti u zadanim rokovima.

AmCham poziva na veću aktivnost Porezne uprave u preventivnom djelovanju, umjesto nametanja dodatnih poreznih obveza i prekršajnih kazni za minorne propuste (npr. nepodnošenje praznog PDV obrasca).

Strogo odvajanje rada prve i druge razine poreznih vlasti

Porezna uprava, koja donosi porezna rješenja, i žalbeno tijelo, tj. Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak, trebali bi biti i stvarno, a ne samo formalno strogo odijeljeni. Nužno je ostvariti dodatni napredak na području dostizanja viših razina stručnosti i iskustva stručnjaka drugostupanjskog tijela.

Trenutačno žalbeno tijelo često samo potvrđuje prvostupanjska porezna rješenja. U takvim okolnostima, žalbe protiv prvostupanjskih odluka nemaju mnogo smisla i često samo produljuju proces.

Nužna je i specijalizacija upravnih sudaca za financijsko (u prvom redu porezno) pravo. U pravilu, suci koji se bave vrlo širokim spektrom upravnih sporova iz različitih pravnih područja odlučuju i o visoko sofisticiranim financijskim i poreznim slučajevima, a presude, u pravilu, imaju značajne financijske posljedice.

Nastanak obaveze plaćanja tek po okončanju upravnog spora

Prema sadašnjoj zakonskoj regulativi redoslijed aktivnosti i obaveza je sljedeći:

- Porezni nadzor obavlja Porezna uprava ili (npr. u slučaju Posebnog poreza na motorna vozila) Carinska uprava;
- Po završenom nadzoru donosi se zapisnik pa porezno rješenje, na koje pravni subjekt ima pravo žalbe Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak;
- U slučaju da drugostupanjsko tijelo potvrdi odluku, pravni subjekt ima pravo pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom, ali to ne odgađa naplatu rješenjem utvrđene porezne obveze.

Na ovaj način Porezna uprava ima mogućnost pravnom subjektu nanijeti teško nadoknadivu štetu u vrlo kratkom vremenu, npr. dovesti ga u nelikvidnost ili stečaj, dok pravni subjekt ovisi o agilnosti upravnog suda, na kojem sporovi traju, u pravilu, više godina.

Uvođenje mogućnosti dobrovoljnog prijavljivanja neprijavljene porezne obveze

Opći porezni zakon i drugi porezni propisi koji se odnose na utvrđivanje, obračun i prijave pojedinih vrsta poreza propisuju kazne za porezne prekršaje i obračun zateznih kamata na zakašnjelo plaćanje obveza. Prema odredbama Općeg poreznog zakona, kamate se obračunavaju od dospijeća pojedine porezne obveze, a dospijeće pojedine vrste poreza utvrđuje se posebnim zakonima. U pravilu se dospijeće porezne obveze utvrđuje od dana kada je porezna obveza nastala.

U poreznim sustavima nekih članica Europske unije uveden je institut „dobrovoljnog prijavljivanja neprijavljene porezne obveze“. Njegova je svrha poticanje poreznih obveznika da dobrovoljno, prije nego što Porezna uprava utvrdi neprijavljenu poreznu obvezu postupkom nadzora u okviru rokova propisanih za zastaru, prijave neprijavljenu poreznu obvezu. Zauzvrat Porezna uprava, ovisno o visini neprijavljene porezne obveze i utvrđenim okolnostima uslijed kojih je došlo do neprijavljivanja na vrijeme (s namjerom utaje ili bez namjere utaje), smanjuje prekršajnu kaznu i kamate u postocima ovisno o okolnostima koje su specifično definirane.

Uvođenje predložene mjere dovelo bi do stvaranja pozitivnog okruženja u odnosima između poreznih obveznika i poreznih tijela te služilo kao poticaj poreznim obveznicima da dobrovoljno pristupe Poreznoj upravi i prijave poreznu obvezu koja nije prijavljena na vrijeme, a da istovremeno budu svjesni materijalnih posljedica takvog čina, koje bi trebale biti manje u odnosu na slučaj kad Porezna uprava sama utvrdi obvezu postupkom nadzora.

Izdavanje potvrda Porezne uprave o nepostojanju poreznog duga hitno i na temelju zatečenog stanja

Ishođenje potvrda o stanju poreznog duga olakšano je dobrim funkcioniranjem sustava ePorezna, što AmCham pozdravlja. Međutim, točnost podatka o stanju poreznog duga usprkos tom sustavu ovisi o pravodobnom unosu podataka, što obavlja Porezna uprava. Važno je dalje raditi na povećanju učinkovitosti u tom smislu.

Radi daljnjeg olakšanja sudjelovanja poduzetnika u javnim natjecanjima, za što im je redovito potrebna potvrda o tome da nemaju porezne dugove, predlaže se da se nepostojanjem poreznog duga smatraju i dugovi do određenog razumnog iznosa, npr. do 1.000 kn. To se u sustavu lako može postići na način da se dugovi ispod tog određenog iznosa u ispisu stanja poreznog duga uopće ne prikazuju, kao da poreznog duga nema.

Administrativne mjere za olakšanje poslovanja poduzetnika i Porezne uprave

Česte su pritužbe poduzetnika na visoku razinu birokratiziranosti, tj. na velik broj administrativnih zahtjeva kojima trebaju udovoljiti u ispunjavanju svojih poreznih i povezanih obveza. Predlaže se daljnje rasterećenje zasnovano na digitalizaciji i automatizaciji cjelokupnog sustava (modernizacija informatičkog sustava Porezne uprave), koje bi doprinijelo povećavanju transparentnosti, jednakom tretmanu te pojednostavljivanju procesa, a bilo bi i ekološki prihvatljivije („poslovanje bez papira“). Velik broj obrazaca ne doprinosi lakšem poslovanju. Također, obrasce treba pojednostaviti. Poteškoću predstavlja, na primjer, veliki broj šifri koje se

koriste u JOPPD obrascima, velik broj podataka u prijavi PDV-a (npr. PDV obrazac Velike Britanije ima 5-7 polja, a hrvatski više od 20 polja), obrazac RPO (prijava u registar poreznih obveznika) i slično.

Poželjno je i drugačije uređenje izdavanja mišljenja Središnjeg ureda Porezne uprave poreznim obveznicima, izvan sustava obvezujućih mišljenja izdanih u za to predviđenom posebnom postupku. Ilustrativni primjer je upit postavljen 6. kolovoza, na koji je odgovor dobiven krajem godine. Usporedbe radi, u Velikoj Britaniji je isti poduzetnik dobio odgovor u roku od nekoliko dana. Također, teme za koje se može tražiti obvezujuće mišljenje u spomenutom posebnom postupku trebalo bi znatno proširiti (postojeći opseg tema je nedostatan), a i poduzeti napore za implementaciju koja će omogućiti stvarnu i široku primjenu instituta obvezujućih mišljenja.

Važno je provesti mjere usmjerene na poboljšanje investicijskog okruženja kroz pojeftinjenje i pojednostavljivanje poslovanja.

Produljenje razdoblja za prijenos poreznog gubitka

Trenutna pravila o prijenosu gubitka od 5 godina ne potiču dugoročne investicije, a osobito investicije u visoku tehnologiju. Potrebno je produljiti razdoblje za prijenos gubitaka u skladu s najboljom europskom i svjetskom praksom. Primjerice, Austrija ima period od 7 godina, dok SAD ima čak 20 godina. Smatramo da bi u Hrvatskoj trebalo produžiti ovaj period s 5 na 10 godina. Kao dobar primjer može se navesti rješenje koje implementira Slovenija gdje nema vremenskog ograničenja za prijenos poreznog gubitka unaprijed, ali se svake godine samo 50% ostvarene dobiti može pokriti prenesenim gubitkom, a na 50% treba platiti porez na dobit.

Ispravak porezne obveze zbog nenaplativih potraživanja

Zakonske odredbe daju hrvatskim obveznicima mogućnost ispravka obveze prema osnovi PDV-a u vezi s nenaplativim potraživanjima, ali je procedurom ispravak otežan za porezne obveznike. Naime, jedan od uvjeta za ispravak je da porezni obveznik koji je isporučio dobra ili obavio uslugu raspolaže pisanom izjavom primatelja isporuke da je ispravio odbitak pretporeza u svojim poslovnim knjigama i evidencijama. Drugim riječima, ispravak nije moguć bez suradnje kupca.

Primjerice, porezni sustav Velike Britanije nalaže automatsku i zakonsku obvezu kupcima da izvrše povrat pretporeza Poreznoj upravi ako nisu platili svojim dobavljačima u roku od šest mjeseci od isporuke dobara, odnosno primljene usluge. AmCham smatra da se Porezna uprava Hrvatske također, promjenom zakonskih propisa, treba uključiti u postupak naplate nenaplativih potraživanja i propisati rok u kojem porezni obveznici moraju napraviti ispravak pretporeza ako nisu platili svoje dobavljače na vrijeme. Time bi se olakšao proces ispravka

poreznim obveznicima koji se nisu uspjeli naplatiti za isporučena dobra i obavljene usluge, a istovremeno su imali obvezu platiti PDV iz vlastitih sredstava jer nisu naplatili svoja potraživanja od kupca. Također bi se teret ispravka pomaknuo s poreznog obveznika na Poreznu upravu, što se smatra ispravnim i djelotvornijim postupkom.

Porez na dohodak - rasterećenje davanja na plaće

Unatoč promjenama u oporezivanju rada iz 2017. i 2018., porez na dohodak i socijalni doprinosi još uvijek predstavljaju relativno visoko opterećenje, posebno u usporedbi Hrvatske s drugim državama. To pokazuje i AmCham-ovo istraživanje poslovnog okruženja, u kojem se porezno opterećenje rada ističe među najvećim nedostacima poslovanja u Hrvatskoj.

Nekoliko je razloga koji vode visokom opterećenju, a jedan od njih je činjenica da porezna stopa od 24% zahvaća relativno uski dohodovni (porezni) razred pa se viša porezna stopa od 36% primjenjuje već na dohodak iznad 17.500 kn mjesečno.

Daljnje rasterećenje plaća nužno je kako bi se stimuliralo ulaganje i zapošljavanje. Povećavanje poreznog razreda koji se oporezuje po stopi od 24% pozitivno bi utjecalo na privlačenje ulagača te povećalo priljev investicija gledano iz perspektive cijene rada u Hrvatskoj. Na temelju analize Državnog proračuna procjenjuje se da godišnji prihod državnog proračuna od poreza na dohodak (namijenjen je jedinicama lokalne uprave) iznosi približno 2 milijarde kuna, dok, za usporedbu, 1 postotni bod poreza na dodanu vrijednost proračunu donese oko 2,4 milijarde kuna. Potencijalna korist od daljnjeg smanjivanja opterećenja na rad bila bi značajno veća od posljedičnog gubitka u prihodima od poreza na dohodak. Istodobno, moguće smanjenje PDV-a od jednog ili dva postotna boda potrošačima ne znači mnogo, a stvorilo bi znatni proračunski manjak.

Za većinu poslodavaca upravo su zaposlenici najveća troškovna stavka. Porezno opterećenje na plaće unatoč poreznoj reformi ostaje previsoko. Neto primanja, nakon svih plaćenih obveza i doprinosa ostaju relativno skromna u odnosu na ukupni trošak poslodavca.

U usporedbi s konkurentnim gospodarstvima visoko plaćeni zaposlenici i dalje su „skupi“, što djeluje destimulirajuće na privlačenje investicija i novih zapošljavanja u djelatnostima koje stvaraju veliku dodatnu vrijednost. Također, ovakva praksa odvraća investitore i globalne kompanije od otvaranja regionalnih središta u Hrvatskoj.

Primjeri Bugarske i Srbije dokazuju da je nižim opterećenjem plaća javnim davanjima moguće privući povećanu razinu investicija i radnih mjesta bez negativnih posljedica na državni proračun. Također, učinci na proračun bili bi pozitivni uslijed pozitivnog psihološkog učinka koji bi rasterećenje plaća imalo na potrošnju.

Donja tablica EY-a daje pregled poreznih stopa i doprinosa na hrvatskom i konkurentskim tržištima.

Pregled poreznih sustava u 2018.	Hrvatska	Bugarska	Češka	Rumunjska	Srbija	Slovačka
Stopa poreza na dobit (općenito)	12% - za ostvareni prihod do 3.000.000,00 HRK 18% - za ostvareni prihod jednak ili veći od 3.000.000,01 HRK	10%	19%	16%	15%	21%
Stopa PDV-a (općenito)	25%	20%	21%	19%	20%	20%
Stope poreza na dohodak (plaće)	24%, 36% + prirez do 18% (najviša stopa se primjenjuje na godišnji oporezivi dohodak iznad 210.000,00 HRK, odnosno 28.000,00 EUR u 2018.	10%	20.1%-23.35% ovisno o razini dohotka	10%	10% (+10% za godišnje dohotke od 20.097,00 eura do 40.194,00 eura odnosno +15% za dohotke iznad 40.194,00 eura)	19% (25% ako godišnji dohodak premaši 35 268,06 eura)
Doprinosi na plaću	Zaposlenik: 20% (djelomično ograničeno) Poslodavac: 17,2% (neograničeno)	Zaposlenik: 13.78% (ograničeno) Poslodavac: 18.92% do 19.62% (ograničeno)	Zaposlenik: 11% (djelomično ograničeno) Poslodavac: 34% (djelomično ograničeno)	Zaposlenik: 35% (neograničeno) Poslodavac: 2.25% (neograničeno)	Zaposlenik: 19,9% (ograničeno) Poslodavac: 17,9% (ograničeno)	Zaposlenik: 13,4% (djelomično ograničeno) Poslodavac: 35,2% (djelomično ograničeno)

Izvor: EY, Komparativna analiza 2018.

Iz tablice je vidljivo da je Hrvatska nekonkurentna u smislu poreznog opterećenja rada, posebice u segmentu viših plaća. To je jedan od razloga što velik broj propulzivnih sektora u Hrvatskoj ima problem s nedostatkom kadrova, što je izuzetno vidljivo primjerice u ICT industriji i u turizmu.

Smanjenje poreznog opterećenja rada doprinijelo bi otvaranju regionalnih središta međunarodnih kompanija u Hrvatskoj, budući da bi uslijed smanjenja opterećenja plaća javnim davanjima poduzetnicima bilo povoljnije platiti najbolje menadžere. Na taj način bi se Hrvatska pozicionirala kao regionalni poslovni centar, u čemu joj pomažu članstvo u EU i zemljopisni položaj, a odmaže skupo zapošljavanje.

Rasterećenje davanja na pojedina primanja radnika

Dionički planovi

Jedna od daljnjih mogućih i poželjnih izmjena odnosno dopuna u sustavu oporezivanja dohotka, koja bi mogla proizvesti značajan učinak na atraktivnost Hrvatske kao lokacije za izravna strana ulaganja, svakako je i snižavanje opterećenja dodjele dionica zaposlenicima. Naime, u prethodnim godinama mnoge međunarodne kompanije uvele su programe dodjele dionica zaposlenicima te su navedeni programi postali „najbolja praksa“ za nagrađivanje i zadržavanje zaposlenika diljem svijeta, a globalni je trend uključivanje šireg kruga zaposlenika u ovakve programe. Svrha takvih programa je poticanje produktivnosti zaposlenika, zadržavanje ključnih zaposlenika u društvu i povezivanje interesa zaposlenika s interesima društva, čime zaposlenici imaju izravan interes za što uspješnije poslovanje društva.

Prednost programa dodjele dionica zaposlenicima je da se primici po toj osnovi, u pravilu, oporezuju povoljnije nego ostali primici od nesamostalnog rada. Hrvatska je i u tome iznimka jer trenutačno važeći propisi ne predviđaju mogućnost povoljnijeg poreznog tretmana navedenih primitaka za zaposlenike ispod razine članova uprave. Efektivna stopa poreza na dohodak i doprinosa za obvezna osiguranja na primitke ostvarene sudjelovanjem u programima dodjele dionica zaposlenicima u Hrvatskoj je trenutno znatno viša od onih u usporedivim zemljama u okruženju.

Efektivna stopa poreza na dohodak i doprinosa za obvezna osiguranja¹ na prihode od dioničkih planova	
Hrvatska	93,17 %
Slovačka	35,05 %
Mađarska	30,34 %
Slovenija	25,00 %
Češka	22,00 %
Rumunjska	16,00 %
Poljska	14,37 %

¹ Američka gospodarska komora u Hrvatskoj (2017), *Sudjelovanje zaposlenika u dioničkim planovima – oporezivanje u Republici Hrvatskoj*, podaci preuzeti iz istraživanja provedenog od strane KPMG Hrvatska za potrebe dokumenta

Kako bi Hrvatska slijedila europske trendove, potrebno je izmijeniti i dopuniti odredbe Zakona o porezu na dohodak te pripadajućih provedbenih propisa, na način da se primici po osnovi sudjelovanja zaposlenika u programima dodjele dionica zaposlenicima tretiraju, na primjer, istovjetno kao i primici koje bi ti zaposlenici po osnovi od privatnih ulaganja ostvarili na financijskom tržištu (npr. oporezivanje dohotka od dividendi i kapitalnog dobitka), odnosno kao bruto primitak od kapitala oporeziv stopom poreza na dohodak od 12% uvećano za iznos pripadajućeg prireza (efektivna porezna stopa za zaposlenog rezidenta Zagreba bila bi 14,16%). S obzirom na to da se radi o primitku od kapitala, on bi bio izuzet od obveze plaćanja doprinosa.

AmCham predlaže da se određene isplate radnicima ili u korist radnika ne smatraju oporezivim primitkom u naravi.

Naknade namijenjene zdravlju radnika

- ***Dodatak za prehranu radnika***

Predlaže se uvođenje mogućnosti isplate neoporezivog dodatka za prehranu radnika u razumnom dnevnom iznosu (po radnom danu) od npr. 30-35 kuna. Taj iznos ne bi trebao biti podložan ni doprinosima za obvezna osiguranja. To bi potaknulo poslodavce da razmjerno jeftino omoguće svojim radnicima dodatnu pogodnost lakšeg financiranja njihove prehrane u radnom danu. Isto tako, za djelatnosti niske dohodovne vrijednosti takva mjera imala bi i važnu ulogu u smanjivanju socijalnih razlika, odnosno prevenciji siromaštva.

- ***Naknada za sportske aktivnosti***

S obzirom na visoki broj dana bolovanja, pretilost dijela stanovništva, troškove zdravstvenog sektora i time nastale štete za gospodarstvo i opću državu, predlaže se uvođenje mogućnosti neoporezivog financiranja sportskih aktivnosti zaposlenika, s ciljem poboljšanja njihovog općeg zdravstvenog stanja (npr. mjesečne ili godišnje članarine za teretanu, gradski bazen, termini za korištenje sportskih terena i slično).

- ***Dopunsko zdravstveno osiguranje***

U 2017. godini u Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje (HZZO) prosječno je evidentirano 4.244.232 osobe. Na dan 31.12.2017. godine broj osiguranika koji su sami plaćali dopunsko zdravstveno osiguranje iznosio je 1.650.442, što iznosi samo 38,9% od ukupnog broja osiguranika.²

² Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (2018), *Izvešće o poslovanju Hrvatskog zavoda za Zdravstveno osiguranje za 2017. godinu*, Zagreb

AmCham predlaže omogućavanje neoporezivog plaćanja dopunskog zdravstvenog osiguranja poslodavaca za zaposlenike. To bi doprinijelo boljem financiranju zdravstvenog sustava i zdravstvenih usluga. Uvođenje neoporezivog plaćanja dopunskog zdravstvenog osiguranja poslodavaca za zaposlenike potaknulo bi veći broj uplata i povećalo udio zaposlenika s dopunskim zdravstvenim osiguranjem.

Uvođenje neoporezivog dopunskog zdravstvenog osiguranja bilo bi financijski neutralno za državni proračun. Ministarstvo financija trenutačno sanira manjak u zdravstvenom sustavu te bi povećanje prihoda u zdravstvu zbog većeg broja osiguranika, kao posljedica neoporezivog dopunskog zdravstvenog osiguranja za zaposlenike, rezultiralo manjim uplatama Ministarstva financija u zdravstveni sustav.

- ***Organiziranje aktivnosti za jačanje tima „team building“***

Rad iziskuje određeni psihofizički napor svakog zaposlenika. Istovremeno, pojedini radnici najčešće su dio određene organizacijske jedinice ili tima s kojim kroz zajedničke poslovne poduhvate rješavaju i obavljaju zadatke.

U skladu s trendovima razvijenih gospodarstava i hrvatski poslodavci sve češće organiziraju aktivnosti za jačanje tima, odnosno team building. Zajedničke aktivnosti poslovnih kolega vode boljoj izgradnji timskog duha, osjećaju pripadnosti kolektivu te doprinose boljem međusobnom poznavanju, povjerenju, razumijevanju i poštovanju, što rezultira znatno boljim pojedinačnim, ali i kolektivnim poslovnim rezultatima.

Trenutačno ovaj tip aktivnosti podliježe oporezivanju, što predstavlja značajan trošak poslodavcima koji nerijetko odustaju od organiziranja rekreativnih aktivnosti za zaposlenike ili pak smanjuju opseg i kvalitetu planiranih aktivnosti u svrhu smanjivanja troškova. Organiziranje team building-a predstavlja standard kod modernog upravljanja organizacijama i menadžmenta ljudskim potencijalima te se oporezivanjem rekreativnih aktivnosti za zaposlenike otežava pratiti najmodernije poslovne trendove u Hrvatskoj.

AmCham smatra kako bi neoporezivanje aktivnosti za jačanje tima, tj. jasno propisivanje tretmana troškova tih aktivnosti u poreznom smislu, imalo višestruke pozitivne učinke na psihofizičku dobrobit zaposlenika, ali i na bolju produktivnost pojedinaca, poduzeća i u konačnici hrvatskog gospodarstva.

Naknada za smještaj i prehranu privremeno preseljenih radnika

Nužno je ujednačiti prava svih poreznih obveznika u sličnoj/istoj kategoriji. Nedavnim dopunama propisa o oporezivanju dohotka omogućeno je neoporezivo plaćanje smještaja i prehrane radnika u turizmu, čime se potakla mobilnost radne snage te se pomoglo radnicima u turizmu koji su se radi posla privremeno preselili iz mjesta prebivališta u neko mjesto rada pokriti troškove smještaja te druge troškove koji se vežu za navedenu promjenu.

Međutim, nema razloga da ta mogućnost bude dostupna samo u turističkoj djelatnosti. Na primjer, društvo Mirna, članica grupe Podravka, ima tvornicu sardina u Rovinju i potrebu slanja određenog broja radnika na rad u tu tvornicu. Plaćanje smještaja i prehrane tim privremeno preseljenim radnicima podliježe porezima i doprinosima, što poskupljuje troškove njihovog rada i samim time umanjuje konkurentnost poslovanja. Stoga AmCham predlaže da se spomenute zakonske odredbe o sezonskim radnicima koje se odnose na turistički sektor primijene na sve industrije.

Korištenje usluga taksi prijevoza na službenom putovanju

Ako se radnik za prijevoz od zračne luke do mjesta u koje je upućen na službeno putovanje koristio taksijem ili nekim drugim prijevozom, ti se izdaci ne smatraju prijevozom u mjestu službenog putovanja i priznaju se kao troškovi prijevoza na službenom putovanja. Riječ je o prijevozu do mjesta službenog puta, a ne u mjestu službenog puta, stoga se i mogu nadoknaditi zaposleniku bez plaćanja poreza na dohodak i doprinosa.

U slučaju da se izdaci za usluge taksi prijevoza odnose na prijevoz u samom mjestu službenog puta, spomenuti izdaci trebaju se platiti iz iznosa dnevnice. Ako se ipak nadoknade zaposleniku, za spomenuti izdatak morala bi se obračunati plaća u naravi.

Radnici u pravilu pokušavaju maksimalno iskoristiti vrijeme u mjestu službenog putovanja. U situacijama kada se organizira više sastanaka i poslovnih aktivnosti u jednom danu, uobičajeno je korištenje taksi usluga kako bi se izbjeglo usporavanje dnevnog plana ili nepotrebno produljivanje boravka. Korištenje taksi usluga u poslovne svrhe je poslovni izdatak te ne bi trebao biti pokriven iz dnevnica radnika.

AmCham smatra kako bi korištenje usluga taksi prijevoza na službenom putovanju trebalo biti tretirano kao trošak službenog puta, bez obračunavanja plaće u naravi, tj. da dnevnicu treba biti namijenjena samo pokrivanju troškova pića i prehrane tijekom trajanja službenog puta.

Za dodatne informacije molimo kontaktirajte:
Američka gospodarska komora u Hrvatskoj
Andrea Doko Jelušić, Izvršna direktorica
T: 01 4836 777
E: andrea.doko@amcham.hr